PROFESOR ȘI ÎNDRUMĂTOR

Sărbătorim astăzi și douăzeci de ani de activitate universitară și culturală a profesorului Alexandru Dima în orașul nostru. Din 1945, douăzeci de serii de absolvenți ai Filologiei ieșene i-au cunoscut munca și zelul depus pentru instruirea lor. Căci în tot timpul studenției lor, măcar unul dintre cursurile de bază era susținut de prof. Al. Dima; la început — cel de estetică, apoi — cele de literatură comparată, de literatură universală și de teoria literaturii. Sînt discipline fundamentale, care cer cunoștințe vaste și adînci, precum și o riguroasă sistematizare. Sînt, în același timp, discipline în care se poate luneca ușor în pedatism, dar profesorul Al. Dima nu este tipul de „doctus cum libro". Didactice numai în măsura în care sînt supuse necesității de instruire, expunerile domniei sale sînt lipsite de didacticism. Alcătuite cu strictețe științifică, ele se prezintă concis și organizat. Consecvent acestor norme, prof. Al. Dima îmbogățește mereu cunoștințele studenților, rotunjindu-le atît în diversitate, cît și, mai ales, în profunzime, ceea ce, fără îndoială, le ridică din domeniul atractivului în cel superior al captivantului, ajutînd la aceasta și elevația gîndirii, fixată fără greș asupra esenței problemelor dezbătute. Expunerile d-sale, așteptate cu nerăbdare de studenți, constituie exact ceea ce este necesar unui ucenic în ale științei literaturii: fixarea jaloanelor după care să se orienteze sistematic și sigur. Este stimulat astfel interesul studentului pentru lectură, pentru descoperirea esențialului, pentru pasiunea de controverse. Un astfel de scop urmărea prof. Al. Dima cînd, în timpul vreunui curs, de pildă al celui de teoria literaturii, găsea timp pentru a discuta cu studenții problemele ridicate în lecția precedentă, cu care prilej conducea cu îndemînare disputele tinerești către descoperirea adevărului. În fața unei asemenea metode, studentul așa-zis „automat" era dezarmat, căci profesorul îi cerea întotdeauna să gîndească singur, organizat și logic. Altfel spus, urmărea formarea unui viitor om de știință, și nu a unui dascăl dezordonat. Să adăugăm la acestea stilul cumpănit, clar, cu asociații alese — fără a fi căutate — învăluit într-un lirism ce cucerește discret pe auditor.

BDD-A1586 © 1965 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:10 UTC)

Bogata activitate didactică a profesorului Alexandru Dima este întregită pe același plan universitar printr-o activitate îndrumătoare similară. Tineretul are nevoie totdeauna nu numai de cunoștințe, ci și de sfaturi privind utilizarea lor. Este unul dintre meritele de seamă ale prof. Al. Dima acela de a-i fi ajutat pe studenți nu numai de la catedră, ci de a-i fi sprijinit oricînd în lărgirea și aprofundarea cunoștințelor asimilate. Conducînd multă vreme cercul științific studențesc de literatură universală, d-sa lucra împreună cu studenții la alcătuirea tematicii. Fiecare titlu era cumpănit și admiterea lui însemna un stimulent dublat de mîndrie. Dar mai însemna, și aceasta avea s-o vadă studentul mai tîrziu, multă muncă: discuții preliminare orientative, ca și discuții amănunțite asupra lucrării terminate. Sub supravegherea atentă a profesorului, lucrarea era astfel îmbunătățită pînă la amănunt. Obiecțiile erau atît de precise și atît de cuprinzătoare în concizia lor, încît urmarea firească era că studentul perspicace le folosea din plin. Observațiile aveau astfel și un alt scop, pe care studentul nu avea cum să-l știe, dar pe care profesorul îl urmărea în chip tacit: dezvoltarea capacităților intelectuale proprii fiecărui învățăcel. Și nu este de mirare că, la sesiunile pe țară ale cercurilor științifice studențești, printre cele mai frumoase rezultate figurau și acelea obținute de comunicările al căror conducător fusese profesorul Al. Dima.

Aceasta însă este numai una din fațetele activității de îndrumare științifică desfășurată de prof. Al. Dima. Interesul d-sale se răsfrînge în egală măsură și asupra colegilor mai tineri de la catedră, ceea ce nu înseamnă doar acordarea unui sfat, a unei îndrumări prețioase, dar și o veghe stăruitoare și discretă asupra activităților didactice, insistență asupra necesității de a-i pregăti pe studenți în mod temeinic, prin metode cît mai variate și mai adecvate disciplinei.

O altă direcție a activității profesorului Al. Dima se schițează în calitate de conducător de aspirantură la două discipline: istoria literaturii române și literatură comparată. Altele fiind problemele ridicate, altele sînt și procedeele. Ceea ce-și propune cu acest prilej prof. Al. Dima este perfecționarea metodei de cercetare, care să nu-l limiteze pe aspirant la simpla înșiruire a faptelor, ci să-l conducă la analiza lor profundă și serioasă, să-i permită obținerea unor rezultate clare și valabile.

În același sens își desfășoară prof. Al. Dima activitatea de călăuzitor științific și în cadrul Centrului de lingvistică, istorie literară și folclor al Academiei. Avînd în vedere numărul mare de cercetători tineri, povățuirea lor a devenit un obiectiv permanent al profesorului Al. Dima, încît cercetătorii mai noi ai secției de istorie literară s-au folosit adesea de judiciozitatea îndrumărilor d-sale. Așa se face că interesul lor este dirijat către teme fundamentale și actuale, care să nu neglijeze contribuția scriitorilor moldoveni la dezvoltarea literaturii române, dar nici să nu se mărginească la regionalism. Discutarea planului viitorului studiu împreună cu profesorul înseamnă

BDD-A1586 © 1965 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:10 UTC)

o punere la punct foarte minuțioasă și rodnică, al cărei prim obiectiv este lămurirea scopului cercetării și a mijloacelor de atingere a lui. Îngustarea cercetării la probleme minore, nesemnificative, este combătută vehement de prof. Al. Dima, căci fructele obținute ar fi deopotrivă mărunte și neînsemnate. Adept al generalizărilor sintetice, plecate de la analiza concretă, d-sa îi călăuzește pe tinerii cercetători către lărgirea neîncetată a orizontului, pentru că numai cunoștințele întinse în vaste și felurite domenii pot da soliditate unui studiu.

Nu se poate trece peste o altă trăsătură a activității de îndrumare susținută de prof. Al. Dima. Este vorba de tactul cu care d-sa semnalează greșelile ; ajutînd în mod efectiv, prof. Al. Dima face aceasta cu atîta politețe și în mod atît de prevenitor, încît respectul față de opiniile celorlalți apare drept una dintre caracteristicile esențiale ale îndrumătorului.

Nu am încercat în cele înfățișate mai sus un encomion al profesorului Alexandru Dima, pentru că o activitate atît de bogată și atît de diversă se impune în mod firesc. Rîndurile de față nu sînt decît un modest omagiu adus din partea tinerilor și foștilor elevi aceluia care le-a călăuzit și le călăuzește pașii în studierea științifică și pasionată a literaturii.

Dan Mănucă

BDD-A1586 © 1965 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:10 UTC)